

ANADOLU TÖMER

www.tomer.anadolu.edu.tr

“Efsaneler, tarih ve doğanın buluştuğu yer: Ağrı Dağı’nın etekleri”

“Barış Abi”

Müziğiyle sınırları aşan, kültür elçisi ve nesillerin ilham kaynağı Barış Manço’yu tanıyalım.

“DİLLERİN VE KÜLTÜRLERİN BULUŞMA NOKTASI”

www.tomer.anadolu.edu.tr

Barış Abi

Barış Manço, 2 Ocak 1943'te İstanbul'da doğdu ve 1 Şubat 1999'da ardında yüzlerce şarkı, sayısız anı ve kültür mirası bırakarak aramızdan ayrıldı. Anadolu rock müziğinin öncülerinden biri olan Manço, “Barış Abi” kimliğiyle yalnızca bir müzisyen değil; aynı zamanda bir televizyoncu, seyyah ve halkla bütünleşmiş bir kültür elçisi oldu.

Onu farklı kılan yalnızca unutulmaz şarkıları değildi. “7'den 77'ye” adlı programıyla ekranlara taşıdığı sıcak üslup, hem çocukların hem büyüklerin gönlünde taht kurdu. Yüzden fazla ülkeye giderek farklı kültürleri keşfetmesi, şarkılarında evrensel bir dil yaratmasına katkı sağladı. Gülpembe, Sarı Çizmeli Mehmet Ağa ya da Dönence gibi eserleri, sadece birer şarkı değil; toplumsal belleğin parçası hâline geldi.

Bugün Barış Manço hâlâ bir sanatçıdan öte, barışın, kardeşliğin ve yaşam sevgisinin sembolü olarak hatırlanıyor. Onun müziği, insanları bir araya getiren güçlü bir köprü olmaya devam ediyor.

“Ben bir sanatçıyım, bir kültür elçisiyim.”

Barış Manço'nun kültür elçisi kimliği, sadece Türkiye'de değil, dünya çapında da yankı bulmuş bir özelliktir. Sanatçının bu unvanı kazanmasında önemli bir anı, Japonya'da yaşanmıştır. Japonya'da bir konser öncesinde, Barış Manço'yu karşılamak için devlet yetkilileri ve protokol üyeleri hazır bulunmuş, bu durum Manço'yu şaşırtmıştır. Kendisini bir devlet adamı gibi karşılayan Japon yetkililere, “Ben bir sanatçıyım, bir kültür elçisiyim” diyerek, sanatın ve kültürün gücünü vurgulamıştır. Bu olay, Barış Manço'nun sadece bir sanatçı değil, aynı zamanda bir kültür elçisi olarak uluslararası alandaki saygınlığını pekiştiren önemli bir anıdır.

“DİLLERİN VE KÜLTÜRLERİN BULUŞMA NOKTASI”

www.tomer.anadolu.edu.tr

Türkçenin, Müziğin ve Sevginin Sesi

1970’lerde uzun saçları, yüzükleri ve etnik kıyafetleriyle Türkiye’de rock kültürünün simgelerinden biri hâline gelen Barış Manço, dönemin alışılmış kalıplarını kırarak genç kuşaklara ilham verdi. Sadece tarzıyla değil, müziğe kattığı zenginlikle de öncüydü; yaklaşık 200 şarkı yazdı ve eserlerinde 13.000’den fazla farklı sözcük kullandı. Türkçeyi korumaya, yaşatmaya ve güzelleştirmeye verdiği önem her satırında hissediliyordu.

Yüzden fazla ülkeye yaptığı yolculuklarda farklı kültürleri tanıdı, gördüklerini hem müziğine hem de televizyon programlarına taşıdı. Bu sayede özellikle çocuklar için adeta “dünyayı tanıma rehberi” oldu. Gittiği her yerde Türkiye’nin bir kültür elçisi gibi karşılanan Manço, sanat yoluyla halklar arasında köprüler kurdu.

Televizyon ekranında ise en çok “Adam Olacak Çocuk” köşesiyle hafızalara kazındı. Çocuklara isimlerini sorarken onlara yalnızca küçük bir armağan değil, aynı zamanda geleceğe dair büyük bir özgüven de bırakıyordu. Böylece Barış Manço, müziğiyle olduğu kadar dili, duruşu ve sevgisiyle de milyonların kalbinde ölümsüz bir yer edindi.

BİLGİ KÖŞESİ

“El elin eşeğini türkü çağırarak arar.”

“İnsanın kendi sıkıntı ve sorunlarına başkaları gereken önemi vermez, gerektiği kadar ilgilenmez.” anlamında kullanılan bir söz.

“DİLLERİN VE KÜLTÜRLERİN BULUŞMA NOKTASI”

www.tomer.anadolu.edu.tr

Türkiye’nin Zirvesi ve Çukuru

Türkiye, doğası kadar coğrafyasıyla da büyüleyen bir ülke. Ülkenin en yüksek noktası, Doğu Anadolu’da yer alan Ağrı Dağı’dır ve 5.137 metreyle göğe uzanır. Zirvesindeki karla kaplı tepesi, dağcılar ve doğa tutkunları için her zaman bir çekim noktası olmuştur.

Diğer yandan, Türkiye’nin en alçak noktası ise Tuz Gölü çevresindedir ve deniz seviyesinin yaklaşık 153 metre altında yer alır. Bu bölge, yalnızca coğrafi olarak değil, aynı zamanda doğanın sunduğu eşsiz ekosistemleriyle de dikkat çeker.

EDEBİYAT KÖŞESİ

Ağrı Dağın Eteğinde

Ağrı dağın eteğinde
Uçan güvercin olsam
Türkü olsam dillerde
Diyar diyar dolansam
Başımdaki sevdayı
Karlı dağlara mı yansam
Bu bendeki aşk değil cano cano
Söyle bana nere gidem
Oy ben nidem nasıl edem
Başım alıp nere gidem
Bu bendeki aşk değil cano cano
Söyle bana nere gidem
Sen orada ben buda başım yine
belalarda
Koyma beni buralarda cano cano
Söyle bana nere gidem
Başımdaki sevdayı...

Anonim Türkü

“DİLLERİN VE KÜLTÜRLERİN BULUŞMA NOKTASI”

www.tomer.anadolu.edu.tr

Nuh'un Gemisi Efsanesi

Ağrı İli, adını görkemli Ağrı Dağları'ndan alır; yörede bu dağlara bazen Eğri Dağları da denir. Doğu Anadolu'nun yüksek yaylalarını Murat Havzası'ndan ayıran Karasu ve Aras Dağları'nın doğu ucunda, kartal yuvası gibi dimdik iki dağ yükselir: Büyük Ağrı ve Küçük Ağrı. Bu görkemli zirveler, yalnızca coğrafi değil, efsanelerle de kutsal bir şöhrete sahiptir.

Efsaneye göre, Nuh Peygamber zamanında insanlar doğru yoldan sapmış ve Tanrı'nın gazabına uğramıştır. Tanrı, Nuh'a bir gemi yapmasını emreder. Gemiye bitirdiğinde, Tanrı'nın emriyle erkek ve dişi her canlıdan bir çift gemiye alınır, ailesi ve iman eden yakınlarıyla birlikte tufandan korunurlar. Ancak oğullarından biri gemiye binmek istemez ve bir dağa sığınacağını söyler. Ardından kırk gün kırk gece süren tufan yeryüzünü sular altında bırakır.

Sular çekilmeye başladığında Nuh'un gemisi Ağrı Dağı'nın zirvesine oturur. Efsaneye göre gemi birkaç tepeye çarpar, her çarpışmada insanlar Tanrı'yı anar ve dağlar bu olaylardan sonra isimlerini alır: Süphan Dağı, Allahuekber Dağları ve sonunda Ağrı Dağı... Nuh Peygamber, gemiden çıkarak dağın eteklerinde yeni bir köy kurar ve insanlık, canlılarla birlikte yeniden çoğalır.

Bu efsane, yalnızca bir hikâye değil; Doğu Anadolu'nun kültürel belleğinde, dağların görkemiyle birleşmiş, nesiller boyu anlatılagelmiş bir anlatıdır. Bugün hâlâ araştırmacılar, Nuh'un gemisinin izlerini Ağrı Dağı'nda aramaktadır.

